

Evropski svet

Bruselj, 1. februar 2024
(OR. en)

EUCO 2/24

CO EUR 2
CONCL 1

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: delegacije

Zadeva: Izredno zasedanje Evropskega sveta (1. februar 2024)
– sklepi

Pošiljamo vam sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na navedenem zasedanju.

Evropski svet se je poklonil nekdanjemu predsedniku Komisije Jacquesu Delorsu, ki je umrl 27. decembra 2023. Bil je gonilna sila evropskega projekta in je imel ključno vlogo pri izgradnji Evropske unije, kot jo poznamo danes.

*

* *

VEČLETNI FINANČNI OKVIR 2021–2027

Evropski svet je dosegel dogovor o reviziji večletnega finančnega okvira (VFO) 2021–2027, kot je opisano v nadaljevanju. Vse številke so v tekočih cenah, razen če ni določeno drugače.

Podpora Ukrajini

1. Evropski svet poudarja, da je treba Ukrajini v obdobju 2024–2027 skupaj s partnerji zagotoviti stabilno, predvidljivo in vzdržno finančno podporo. Da bi prispevali k okrevanju, obnovi in modernizaciji Ukrajine, spodbujali njeno socialno kohezijo in postopno vključevanje v Unijo z vidika njenega morebitnega prihodnjega članstva v Uniji, bo vzpostavljen instrument za Ukrajino za obdobje 2024–2027.
2. Za obdobje 2024–2027 bodo iz instrumenta na voljo skupna sredstva v višini največ 50 milijard EUR, od tega:
 - i) 33 milijard EUR v obliki posojil, za katere se jamstvo zagotovi s podaljšanjem obstoječega proračunskega jamstva Unije do leta 2027 nad zgornjimi mejami za finančno pomoč Ukrajini, ki bo na voljo do konca leta 2027;
 - ii) 17 milijard EUR v obliki nepovratne podpore v okviru novega tematskega instrumenta, tj. rezerve za Ukrajino, ki se vzpostavi nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027. Morebitni prihodki bi se lahko ustvarili na podlagi ustreznih pravnih aktov Unije v zvezi z uporabo izrednih prihodkov, ki jih imajo zasebni subjekti in ki izhajajo neposredno iz imobiliziranih sredstev centralne banke Rusije.

3. Da bi optimizirali uporabo razpoložljivih zneskov, bodo neporabljene odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil v okviru tega instrumenta samodejno prenesene v naslednje leto. Najprej bo porabljen del letnega zneska iz prejšnjega leta.
4. Evropski svet poudarja, da je Ukrajino treba spodbujati, da prevzame odgovornost za svoja prizadevanja za okrevanje in obnovo z načrtom, ki naj bi ga pripravila ukrajinska vlada in v katerem bo določen program reform in naložb Ukrajine na njeni poti proti pristopu k EU. Še pred sprejetjem načrta se bodo donatorji zunaj Evropske unije močno spodbujali h kar najširši možni udeležbi v splošnih prizadevanjih za okrevanje in obnovo Ukrajine.
5. Osnovni pogoj za podporo Ukrajini v okviru instrumenta je, da Ukrajina še naprej podpira in spoštuje učinkovite demokratične mehanizme, vključno z večstrankarskim parlamentarnim sistemom, in pravno državo ter zagotavlja spoštovanje človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Komisija in Ukrajina pri izvajanju instrumenta sprejmeta vse ustrezne ukrepe za zaščito finančnih interesov Unije, zlasti v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in odpravljanjem goljufij, korupcije, nasprotij interesov in nepravilnosti.
6. Svet bo imel ključno vlogo pri upravljanju instrumenta za Ukrajino. V tem smislu se s kvalificirano večino sprejme izvedbeni sklep Sveta glede sprejetja in sprememb načrta za Ukrajino ter glede odobritve inčasne ustavitve plačil na podlagi ustreznih ocen in predlogov Komisije.
7. Evropski svet bo na podlagi letnega poročila Komisije o izvajanju instrumenta za Ukrajino vsako leto razpravljal o izvajanju instrumenta, da bi zagotovil usmeritev. Evropski svet bo po potrebi čez dve leti pozval Komisijo k pripravi predloga za pregled v sklopu novega večletnega finančnega okvira.

Razdelka 4 in 6 – Migracije in zunanja razsežnost

8. Migracije so evropski izziv, ki ga je treba reševati na evropski ravni.
9. Da bi se zagotovila zadostna sredstva za podporo državam članicam pri obvladovanju nujnih izzivov in kritju potreb, povezanih z migracijami in upravljanjem meja v najbolj izpostavljenih državah članicah in državah članicah, ki so prizadete zaradi vojn v Ukrajini in na Bližnjem vzhodu, ter za izvajanje novega pakta o migracijah in azilu, ko bo sprejet, vključno z novimi postopki na meji, bosta za razdelek 4 namenjeni dodatni 2 milijardi EUR.
10. Evropski svet opozarja na možnost uporabe skladov kohezijske politike za obravnavanje izzivov in potreb, povezanih z migracijami. V ta namen poziva Komisijo, naj državam članicam pomaga, da izkoristijo to možnost.
11. Da bi Unija lahko zagotovila potrebno podporo glede na izredne geopolitične napetosti, bo za prednostne naloge iz razdelka 6 namenjenih dodatnih 7,6 milijarde EUR. To bo prispevalo k ohranjanju učinkovitega sodelovanja s tretjimi državami na področju migracij, vključno s podporo sirskim beguncem v Turčiji in širši regiji, pa tudi k nadaljevanju ukrepov, ki so se predhodno izvajali v okviru skrbniškega sklada EU za Afriko. Prispevalo bo tudi k podpori Zahodnemu Balkanu, južnemu sosedstvu in Afriki, vključno s partnerstvi in sredstvi za migracijske poti. Zagotoviti bi bilo treba zadostna sredstva za rezervo v okviru Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI).

Platforma za strateške tehnologije za Evropo (STEP)

12. Evropska unija mora zagotoviti svojo suverenost in konkurenčnost v strateških sektorjih s krepitvijo svoje odpornosti in produktivnosti, mobilizacijo financiranja, zmanjšanjem svojih strateških odvisnosti, vlaganjem v spretnosti prihodnosti ter s pripravo svoje gospodarske, industrijske in tehnološke baze na zeleni in digitalni prehod, ob varovanju kohezije in ohranitvi enakih konkurenčnih pogojev na enotnem trgu. Evropski svet pozdravlja izkoriščanje obstoječih instrumentov financiranja EU za hitro uporabo finančne podpore za naložbe v kritične tehnologije.

V ta namen bo poenostavljena uporaba razpoložljivih sredstev in bodo ustvarjene sinergije med instrumenti financiranja za povečanje podpore kritičnim tehnologijam. Za prednostne naloge platforme STEP v programskem obdobju 2021–2027 se bosta tako uporabljala 100-odstotna stopnja sofinanciranja in 30-odstotno predhodno financiranje.

13. Z namenom povečanja zmogljivosti za naložbe v obrambo bo Evropskemu obrambnemu skladu v razdelku 5 dodeljenih dodatnih 1,5 milijarde EUR.
14. Da bi zmanjšali upravni pritisk na države članice ter jim s tem omogočili reprogramiranje za doseganje ciljev platforme STEP in zagotovitev pravičnega zaključka programov, bi bilo treba rok za predložitev končnega zahtevka za vmesno plačilo in povezanih dokumentov v programskem obdobju 2014–2020 podaljšati za 12 mesecev, za izdatke, prijavljene v zadnjem obračunskem letu, pa se bo uporabila 100-odstotna stopnja sofinanciranja.

Plačila obresti v okviru instrumenta Next Generation EU

15. Za izpolnitev pravne obveznosti Unije, da pravočasno in v celoti pokrije plačila obresti v okviru instrumenta Next Generation EU, da bi po potrebi dopolnili sedanje določbe v razdelku 2b), bo naslednji kaskadni mehanizem zagotovil, da so na voljo potrebni zneski za plačilo stroškov plačil obresti in kuponov.

16. Korak 1: obstoječa proračunska postavka za Instrument Evropske unije za okrevanje v razdelku 2b) v letnem proračunu bo uporabljena v celoti.

Korak 2: če stroškov plačil obresti v okviru instrumenta Next Generation EU ni mogoče pokriti iz obstoječe proračunske postavke za Instrument Evropske unije za okrevanje v razdelku 2b), se bo v okviru letnega proračunskega postopka iskalo financiranje za kritje znatnega dela potrebnih zneskov, kolikor je to mogoče, s ciljem, da se kot merilo uporabi znesek, ki ustreza približno 50 % prekoračitev stroškov plačil obresti v okviru instrumenta Next Generation EU. V ta namen se bo črpalo iz manevrskega prostora, ustvarjenega z izvrševanjem proračuna programov in prerazporeditvijo prednostnih nalog, pa tudi iz netematskih posebnih instrumentov (instrument prilagodljivosti in enotni instrument za rezervo), v skladu z veljavnimi sektorskimi pravili in drugimi pravnimi obveznostmi, pri čemer bodo upoštevane prednostne naloge in preudarno oblikovanje proračuna. Na nacionalne ovojnice držav članic, za katere so bile prevzete pravne obveznosti, predvsem tiste v okviru skupne kmetijske politike in kohezijske politike, ne bodo vplivale prerazporeditve sredstev in ponovna določitev prednostnih nalog iz tega odstavka.

Korak 3: vpeljan bo nov instrument nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira. Ta instrument bo izreden in omejen na obravnavanje primerov, v katerih se operacije najemanja posojil za instrument Next Generation EU v spreminjajočih se tržnih razmerah še vedno izvajajo.

Ta instrument bo mobiliziran le, če bo po korakih 1 in 2 potrebno dodatno financiranje. Vsako leto se bo s tem instrumentom najprej sprostil znesek, ki znaša največ toliko kot znesek sprostitev obveznosti iz prejšnjih let iz programov Unije, ki se ne prenesejo na podlagi druge posebne veljavne zakonodaje. Sprostitev odobritev, ki ustrezajo zunanjim namenskim prejemkom, se ne bodo upoštevale za mobilizacijo instrumenta.

V primeru, ki ga sicer ne pričakujemo – da bo prekoračitev še vedno obstajala, bo Komisija predlagala mobilizacijo dodatnih odobritev prek instrumenta kot varovalnega mehanizma.

17. Svet bo v okviru letnega proračunskega postopka pred sprejetjem stališča o letnem proračunu ocenil, ali sta finančna rešitev za stroške plačil obresti v okviru instrumenta Next Generation EU v skladu s koraki 1 do 3 in po potrebi mobilizacija varovalnega mehanizma ustrezni.

Če Svet meni, da mobilizacija varovalnega mehanizma ni ustrezna, bo Komisijo pozval, naj ponovno oceni svoj predlog, da bi povečala znesek, mobiliziran v letnem proračunskem postopku. Svet bo posebno pozornost namenil ravni sproščenih obveznosti, mobiliziranih v koraku 3, če bi ta raven dosegla 5 milijard EUR v enem letu ali več kot 15 milijard EUR kumulativno v obdobju 2025–2027.

18. Če ena ali več držav članic izjemoma meni, da obstajajo resni pomisleki v zvezi z mobilizacijo varovalnega mehanizma, lahko zaprosijo predsednika Evropskega sveta, naj zadevo predloži v obravnavo na naslednjem zasedanju Evropskega sveta.
19. Ta novi instrument je izreden in omejen na trajanje sedanjega večletnega finančnega okvira. Poleg tega ne posega v naslednji večletni finančni okvir.
20. Evropski svet opozarja na zavezo iz Pogodb, da je treba zagotoviti, da so Uniji na voljo finančna sredstva, ki ji omogočajo izpolnjevanje njenih pravnih obveznosti do tretjih strani.
21. Zgornja meja skupnega zneska instrumenta prilagodljivosti se bo povečala za 2 milijardi EUR.

Posebni instrumenti

Rezerva za solidarnost in nujno pomoč

22. Najvišji znesek rezerve za solidarnost in nujno pomoč (SEAR) se bo povečal za 1,5 milijarde EUR.

23. Glede na naravne nesreče, ki so se zgodile na evropskem ozemlju, ter naravne nesreče in humanitarne krize v tretjih državah ter da bi se izognili konkurenčnim prednostnim nalogam, bi bilo treba obstoječo rezervo za solidarnost in nujno pomoč (SEAR) razdeliti na dva ločena instrumenta, in sicer na:
- i) rezervo za evropsko solidarnost, katere znesek 800 milijonov EUR na leto bo povečan za 216 milijonov EUR na leto (v cenah iz leta 2018), za pomoč pri odzivanju na izredne razmere, ki se krije iz Solidarnostnega sklada Evropske unije;
 - ii) rezervo za nujno pomoč, katere znesek 400 milijonov EUR na leto bo povečan za 108 milijonov EUR na leto (v cenah iz leta 2018) za hitro odzivanje na posebne nujne potrebe v Uniji ali tretjih državah.
24. Letni zneski, ki ne bodo porabljeni za rezervo za evropsko solidarnost in za rezervo za nujno pomoč ter ki bodo zapadli v skladu z veljavnimi pravili, bodo na voljo za uporabo v okviru instrumenta prilagodljivosti v naslednjem letu.

Novi viri lastnih sredstev

25. Kot je bilo dogovorjeno leta 2020, si bo Unija še naprej prizadevala za uvedbo novih virov lastnih sredstev. Prihodki iz novih virov lastnih sredstev, ki bodo uvedeni po letu 2023, se bodo uporabili za predčasno odplačilo posojil, najetih v okviru instrumenta Next Generation EU.

Vpliv na plačila

26. Za zagotovitev ustrezne ravni odobritve plačil, ki bo ustrezala povečani ravni odobritev za prevzem obveznosti, bo splošna omejitev odobritev plačil enotnega instrumenta za rezervo ohranjena, vendar se prilagodi s prerazporeditvijo potrebne zgornje meje iz leta 2025, da se Uniji omogoči kritje potreb, predvidenih v letu 2026.

Elementi, ki zmanjšujejo učinek na nacionalne proračune

27. Evropski svet poudarja, da se Unija in države članice soočajo s proračunskimi izzivi, ki jih povzročajo ponavljajoče se krize, geopolitični pretresi in negotovost.
28. Prednostne naloge, opredeljene v tej vmesni reviziji, se bodo zato delno financirale, kot je navedeno v nadaljevanju.
29. Znesek v višini 10,6 milijarde EUR bo prerazporejen za zgoraj navedene prednostne naloge, ne da bi pri tem ogrozili katero koli politično prednostno nalogo v sedanjem večletnem finančnem okviru:
 - a) 4,5 milijarde EUR, od tega 2,6 milijarde EUR iz ponovne uporabe sprostitev obveznosti v okviru NDICI in IPA ter 1,9 milijarde EUR, sproščenih v okviru NDICI, kot rezultat vključitve stroškov finančne podpore Ukrajini, dogovorjene leta 2022, v instrument za Ukrajino, bo namenjenih podpori novim prednostnim nalogam, financiranim iz teh programov;
 - b) 2,1 milijarde EUR bo prerazporejenih iz programa Obzorje Evropa za obdobje 2021–2027, ta sredstva pa bodo uporabljena v korist programov, opredeljenih v tej vmesni reviziji;
 - c) 0,6 milijarde EUR bo prerazporejenih iz rezerve za prilagoditev na brexit;
 - d) letni znesek za Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji se bo od leta 2024 zmanjšal na 30 milijonov EUR (v cenah iz leta 2018), kar bo omogočilo skupne prihranke v višini 1,3 milijarde EUR v obdobju 2021–2027, vključno z zneski, ki so zapadli v obdobju 2021–2023;
 - e) 1,1 milijarde EUR bo prerazporejenih iz komponent neposrednega upravljanja SKP in kohezijskih skladov, brez poseganja v naslednji večletni finančni okvir. To na nacionalne ovojnice držav članic ne bo vplivalo;
 - f) 1 milijarda EUR bo prerazporejena iz programa EU za zdravje.

Povzetek

30. Evropski svet se je dogovoril o povečanju sredstev za nove prednostne naloge za 64,6 milijarde EUR (od tega 33 milijard EUR posojil in 10,6 milijarde EUR prerazporeditev), in sicer:

+ 50 milijard EUR za Ukrajino (17 milijard EUR nepovratnih sredstev in 33 milijard EUR posojil)
+ 2 milijardi EUR za Migracije in upravljanje meja (razdelek 4)
+ 7,6 milijarde EUR za Sosedstvo in svet (razdelek 6)
+ 1,5 milijarde EUR za Evropski obrambni sklad v okviru novega instrumenta STEP (platforma za strateške tehnologije za Evropo)
+ 2 milijardi EUR za instrument prilagodljivosti
+ 1,5 milijarde EUR za rezervo za solidarnost in pomoč

Tabela 1

zneski so v milijardah EUR

Vmesni pregled po prednostnih nalogah			
PREDNOSTNE NALOGE		PEC 4	
Ukrajina	<i>Nepovratna sredstva in rezervacije</i>	17.0	
	<i>Posojila</i>	33.0	
	Skupaj Ukrajina	50.0	
Razdelek 4			
Migracije/zu nanji izzivi	<i>Sklad za azil, migracije in vključevanje (AMIF)</i>	0.8	
	<i>Upravljanje meja in vizumi (BMVI)</i>	1.0	
	<i>Agencija Evropske unije za azil</i>	0.2	
	Skupaj razdelek 4	2.0	
	Razdelek 6*		
	<i>Sirski begunci (Sirija, Jordanija, Libanon)</i>	1.6	
	<i>Sirski begunci (Turčija)</i>	2.0	
	<i>Južno sosedstvo</i>	2.0	
	<i>Zahodni Balkan</i>	2.0	
	Skupaj razdelek 6	7.6	
Skupaj Migracije in zunanja razsežnost	9.6		
Platforma STEP	<i>Sklad za inovacije</i>		
	<i>InvestEU</i>		
	<i>Evropski svet za inovacije v okviru programa Obzorje Evropa</i>		
	<i>Evropski obrambni sklad</i>	1.5	
Skupaj STEP		1.5	
Stroški financiranja NextGenerationEU – kaskadni mehanizem		0.0	
Upravljanje			
Instrument prilagodljivosti		2.0	
Rezerva za solidarnost in nujno pomoč (SEAR)		1.5	
SKUPAJ NEPOVRATNA SREDSTVA		31.6	
SKUPAJ POSOJILA		33.0	
SKUPAJ PREDNOSTNE NALOGE		64.6	
PRERAZPOREDITVE			
	<i>Plačila obresti iz nacionalnih proračunov (MFA+)</i>	0.0	
	<i>Prerazporeditve znotraj razdelka 4</i>	0.0	
	<i>Prerazporeditve znotraj razdelka 6</i>	4.5	
	<i>Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce</i>	1.3	
	<i>Prerazporeditve iz programa Obzorje Evropa</i>	2.1	
	<i>Rezerva za prilagoditev na brexit</i>	0.6	
	<i>Kohezija/SKP – centralno upravljani programi</i>	1.1	
	<i>Prerazporeditve iz razdelka 2 – program EU za zdravje</i>	1.0	
SKUPAJ PRERAZPOREDITVE		10.6	
SKUPAJ NOVA SREDSTVA		21.0	

* Kot je navedeno v točki 10 dokumenta 23/23.

*

* *

UKRAJINA

31. Evropski svet opozarja na svoje prejšnje sklepe in ponovno potrjuje neomajno zavezo Evropske unije, da bo Ukrajini ter njenim prebivalcem in prebivalkam še naprej in dokler bo potrebno zagotavljala močno politično, finančno, gospodarsko, humanitarno, vojaško in diplomatsko podporo.
32. Evropski svet znova poudarja, da so Evropska unija in države članice odločene Ukrajini v skladu z njenimi potrebami še naprej zagotavljati pravočasno, predvidljivo in vzdržno vojaško podporo, predvsem prek evropskega mirovnega instrumenta in misije EU za vojaško pomoč, pa tudi prek neposredne dvostranske pomoči držav članic. To vprašanje bo spremljal tudi v prihodnje.
33. Evropski svet je preučil delo Sveta v zvezi z vojaško podporo Ukrajini v sklopu evropskega mirovnega instrumenta in predlaganim povečanjem njegove skupne finančne zgornje meje. Evropski svet poziva Svet, naj do začetka marca 2024 doseže dogovor o spremembi Sklepa Sveta (SZVP) 2021/509 na podlagi predloga visokega predstavnika za sklad za pomoč Ukrajini in predlaganih ključnih podrobnosti ter ob upoštevanju predlogov držav članic.
34. Evropski svet poleg tega znova poudarja, da je treba nujno pospešiti dobavo streliva in raket, zlasti glede na zavezo za zagotovitev milijon kosov artilerijskega streliva Ukrajini. Pozdravlja doseženi napredek in poziva države članice, naj preučijo vse možnosti za zadostitev potreb Ukrajine ter pospešijo prizadevanja v ta namen, vključno s stalnimi donacijami zalog, preusmeritvijo obstoječih naročil in oddajo potrebnih novih naročil, ki bo prispevala k povečanju proizvodne zmogljivosti evropske industrije.
35. Vojaška podpora in varnostne zaveze bodo dane ob doslednem spoštovanju varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic ter ob upoštevanju varnostnih in obrambnih interesov vseh držav članic.

36. Evropski svet bo vprašanje varnosti in obrambe, vključno s potrebo Evrope po povečanju njene splošne obrambne pripravljenosti in nadaljnji krepitvi njene tehnološke in industrijske baze na področju obrambe, ponovno obravnaval na naslednjem zasedanju marca 2024, da bi se dogovoril o nadaljnjih korakih za večjo odpornost, inovativnost in konkurenčnost evropske obrambne industrije.
37. Evropski svet pozdravlja doseženi dogovor o sklepu Sveta in uredbi Sveta o izrednih prihodkih zasebnih subjektov, ki izhajajo neposredno iz imobiliziranih sredstev Rusije, za podporo Ukrajini.

BLIŽNJI VZHOD

38. Evropski svet je razpravljajal o najnovejšem dogajanju na Bližnjem vzhodu.

*

* *

39. Evropski svet opozarja na svoje sklepe iz decembra 2020 o uporabi mehanizma pogojenosti.
40. Evropski svet je razpravljajal o izzivih v kmetijskem sektorju in vprašanjih, na katera opozarjajo kmetje. Evropski svet ob opozarjanju na osrednjo vlogo skupne kmetijske politike poziva Svet in Komisijo, naj v skladu s potrebami nadaljujeta delo. Evropski svet bo še naprej spremljal stanje na tem področju.